

Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Кафедра оркестрового диригування

«ПОГОДЖУЮ»

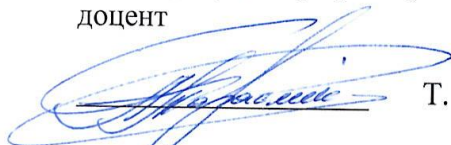
Гарант ОНП «Музичне мистецтво»
магістерського рівня вищої освіти,
проректор з науково-педагогічної діяльності
та інноваційного розвитку, професор

 Ю. СОКОЛОВСЬКИЙ

” 25 ” червня 2021 року

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету оркестрових інструментів,
доцент

 Т. ЛАЗУРКЕВИЧ

” 25 ” червня 2021 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

 М. КУШНІР

25 червня 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНСТРУМЕНТУВАННЯ»**

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-наукова програма	«Музичне мистецтво»
Профілізація	«Скрипка», «Альт», «Віолончель», «Контрабас», «Арфа», «Флейта», «Кларнет», «Гобой», «Фагот», «Саксофон», «Труба», «Валторна», «Тромбон», «Туба», «Ударні інструменти», «Бандура», «Баян», «Акордеон», «Гітара», «Сопілка», «Цимбали»
Статус	Вибіркова компонента циклу дисциплін для отримання додаткової кваліфікації (ВК 2.1.3)
Загальний обсяг	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Термін викладання	2,3 семестри
Факультет	Оркестрових інструментів
Форма навчання	Денна, заочна

Львів 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Інструментування» для профілізацій : «Скрипка», «Альт», «Віолончель», «Контрабас», «Арфа», «Флейта», «Кларнет», «Гобой», «Фагот», «Саксофон», «Труба», «Валторна», «Тромбон», «Туба», «Ударні інструменти», «Сопілка», «Цимбали», «Гітара», «Бандура», «Баян», «Акордеон» з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» оновлена, відповідно до освітньо-наукової програми «Музичне мистецтво» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 травня 2021 року (Протокол № 1).

Розробники:

Хащеватська Світлана Степанівна – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри оркестрового диригування

Гуран Богдан Йосифович – заслужений артист України, доцент кафедри оркестрового диригування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри оркестрового диригування

від ”_23_” __червня____ 2021 р., протокол № __10__.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – підготовка висококваліфікованих і всебічно розвинутих музикантів, які спеціалізуються з диригування для набуття профілю „Диригент оркестру”.

Основними завданнями дисципліни є продовження розвитку навичок інструментування, набутих студентами протягом двох семестрів навчання у музичній академії, професійне володіння засобами інструментування для великого складу оркестру народних інструментів, великого складу духового оркестру, камерного оркестру засобами перекладення творів, написаних для симфонічного оркестру та професійному застосуванні набутої ними системи компетентностей у майбутній педагогічній та виконавській (диригентській) діяльності.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК3. Здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології.

ЗК4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність працювати автономно

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.

СК3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики /

СК4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності.

СК5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

СК6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

СК7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (РН)

РН1. Володіти професійними навичками виконавської, творчої та науково-педагогічної діяльності.

РН3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

РН4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

РН5. Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

РН6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

РН7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин на тиждень за семестрами				
	Екзамен	Заліки	Атестаційні екзамени		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота (денна/заочна)	Семестри				
						Всього (денна/заочна)	у тому числі:			1	2	3	4	
							лекції	Індивідуальні (денна/заочна)		Практичні	Кількість тижнів в семестрі			
											15	15	15	15
Інструментування		2,3		3	90	30/15	-	30/15		60/75	-	1	1	-

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Загальний обсяг	Кількість годин				Самостійна робота (денна/заочна)
				Всього (денна/заочна)	Аудиторних			
					у тому числі:			
					лекційні	Індивідуальні (денна/заочна)	Практичні	
		3	90	30/15		30/15		60/75
I		1,5	45	15/7		15/7		30/38
	1							
	2	1,5	45	15/7		15/7		30/38
II		1,5	45	15/8		15/8		30/37
	3	1,5	45	15/8		15/8		30/37
	4							

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обсяг – 30 годин індивідуальних занять для денної форми навчання і 15 годин індивідуальних занять для заочної форми навчання)
(обсяг самостійної роботи – 60 годин і 75 годин відповідно. З них – по 3 години у кожному семестрі на підсумковий контроль)

Тема: Інструментування твору великої форми для великого складу оркестру народних інструментів мішаного складу або оркестру українських народних інструментів.

Характер інструментування таких творів є більш складний (більший об'єм твору, складність його фактури і стилю). Особливо це виявляється у творах, які мають розробку.

Аналізуючи такі твори слід звертати увагу не тільки на колорит і тембральний розвиток музичного матеріалу, але й на лінії динамічного розвитку, так звані „динамічні хвилі”, які є головним рушійним фактором будь-якої розробки. Слід пам'ятати, що динамічні нагнітання досягаються шляхом згущення оркестрового звучання, а динамічний спад – шляхом його розрідження.

Інструментування твору великої форми для духового оркестру .

Характер інструментування таких творів є більш складний (більший об'єм твору, складність його фактури і стилю). Особливо це виявляється у творах, які мають розробку.

Аналізуючи такі твори слід звертати увагу не тільки на колорит і тембральний розвиток музичного матеріалу, але й на лінії динамічного розвитку, так звані „динамічні хвилі”, які є головним рушійним фактором будь-якої розробки. Слід пам'ятати, що динамічні нагнітання досягаються шляхом згущення оркестрового звучання, а динамічний спад – шляхом його розрідження.

Інструментування твору великої форми для розширеного складу струнного оркестру.

Характер інструментування таких творів є більш складний (більший об'єм твору, складність його фактури і стилю). Особливо це виявляється у творах, які мають розробку.

Аналізуючи такі твори слід звертати увагу не тільки на колорит і тембральний розвиток музичного матеріалу, але й на лінії динамічного розвитку, так звані „динамічні хвилі”, які є головним рушійним фактором будь-якої розробки. Слід пам'ятати, що динамічні нагнітання досягаються

шляхом згущення оркестрового звучання, а динамічний спад – шляхом його розрідження.

Тема: Інструментування твору для соліста з акомпанементом великого складу оркестру народних інструментів мішаного складу або оркестру українських народних інструментів.

Ця тема передбачає інструментування творів державної екзаменаційної програми з диригування. Тому ці твори вибираються з врахуванням інтересу й доцільності не лише з точки зору інструментування, але й з точки зору виступу студента в якості диригента оркестру на державному іспиті. Саме тому такий твір вибирається разом з керівником студентського оркестру і, звичайно, викладачем з диригування.

Інструментування твору для соліста з акомпанементом духового оркестру .

Ця тема передбачає інструментування творів державної екзаменаційної програми з диригування. Тому ці твори вибираються з врахуванням інтересу й доцільності не лише з точки зору інструментування, але й з точки зору виступу студента в якості диригента оркестру на державному іспиті. Саме тому такий твір вибирається разом з керівником студентського оркестру і, звичайно, викладачем з диригування.

Інструментування твору для соліста з акомпанементом струнного оркестру розширеного складу.

Ця тема передбачає інструментування творів державної екзаменаційної програми з диригування. Тому ці твори вибираються з врахуванням інтересу й доцільності не лише з точки зору інструментування, але й з точки зору виступу студента в якості диригента оркестру на державному іспиті. Саме тому такий твір вибирається разом з керівником студентського оркестру і, звичайно, викладачем з диригування.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

БАЛИ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	задовільно
30-31	E	
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерій оцінки є багаторівневим поняттям, яке стосується результату праці студента протягом певного часу. Він складається з об'єктивних та суб'єктивних факторів оцінки. Під „суб'єктивним”, а даному випадку, розуміється обдарованість студента. Під „об'єктивним” – його ставлення до предмету, що виявляється у виконанні творчих завдань. Базове поняття

критерію оцінки – це „художнє враження”, яке містить основні компоненти оціночних факторів.

Оцінювання знань студентів впродовж семестру здійснюється на основі рейтингової системи за шкалою від 0 до 100 балів, яка складається з рейтингу роботи студента впродовж семестру (поточна успішність) та рейтингу на іспиті (підсумкова оцінка).

Критерієм оцінювання поточної успішності студента протягом семестру є виконання ним творчих робіт з інструментування та перекладення згідно програмних вимог.

Поточна успішність оцінюється за рейтинговою системою і визначається кількістю балів.

Балами 45 – 50 (відмінно, „5”) оцінюється досконале виконання творчих робіт, високий рівень їх складності, зрілість інтерпретації, розуміння стилю та жанру. Вміння поєднати загальні питання оркестрознавства і побудови оркестрової тканини з окремими питаннями інструментування і перекладення. Ретельна підготовка домашніх завдань. Висока працездатність.

Балами 36 – 44 (добре, „4”) оцінюється дуже добре виконання творчих робіт, яке виявляється у детальному вивченні першоджерела (твору, що інструментується або перекладається). Вміння аналізувати його з різних точок зору (формально-структурної побудови, ритмо-інтонаційної та ладо-гармонічної сфери). Дуже добра підготовка домашніх завдань, добра працездатність.

Балами 30 –35 (задовільно, „3”) оцінюється задовільне виконання творчих робіт. Посереднє знання першоджерела: аналіз побудови твору, його ритмо-інтонаційну та ладо-гармонічну сфери. Задовільна підготовка домашніх завдань, низька працездатність.

Балами 1 – 25 (незадовільно, „2”) оцінюється незадовільне виконання творчих робіт: відсутність знань компонентів першоджерела, незрілість інтерпретації, нерозуміння стилю і жанру, відсутність ерудиції та практичних навичок.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи. *

* Жодна із запропонованих класифікацій не позбавлена недоліків. На практиці викладач з дисципліни «Інструментування» інтегрує методи різних структур, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з теми, яка буде вивчатися.
2. **Поточний контроль** здійснюється на практичних заняттях з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці семестру.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Барсова І. Книга про оркестр. К., 1981.
2. Гуменюк А. Українські народні музичні інструменти, інструментальні ансамблі та оркестри. К., 1059.
3. Гуцал В. Інструментовка для оркестру українських народних інструментів. К., 1988.
4. Іванов П. Оркестр українських народних інструментів. К., 1960.
5. Комаренко В. Український оркестр народних інструментів. К., 1960.
6. Пшеничний Д. Аранжування для народних інструментів. К., 1984.

7. Хащеватська С. Аналіз оркестрової фактури та способи її перекладення на фортепіано / С.Хащеватська. – Львів: ЛДМА ім. М.В.Лисенка, 2002. – 32 с.
8. Хащеватська С. Походження та розвиток музичних інструментів. Музична акустика. Класифікація музичних інструментів /С.Хащеватська (методична розробка до курсу „Інструментознавство”): – Львів: ВДМІ ім. М.В.Лисенка, 1994. – 32 с.
9. Хащеватська С. Ударні музичні інструменти /С.Хащеватська (методична розробка до курсу „Інструментознавство”): – Львів: ВДМІ ім. М.В.Лисенка, 1995. – 42 с.
10. Хащеватська С. Струнні музичні інструменти симфонічного оркестру / С. Хащеватська (методична розробка до курсу „Інструментознавство”): – Львів: ВДМІ ім. М.В.Лисенка, 1995. – 36 с.
11. Хащеватська С. Дерев’яні духові музичні інструменти симфонічного оркестру /С.Хащеватська (методична розробка до курсу „Інструментознавство”): – Львів: ВДМІ ім. М.В.Лисенка, 1996. – 40 с.
12. Хащеватська С. Мідні духові музичні інструменти симфонічного оркестру / С.Хащеватська (методична розробка до курсу „Інструментознавство”): – Львів: ВДМІ ім. М.В.Лисенка, 1996. – 33 с.
13. Хащеватська С. Українські народні струнні інструменти / С.Хащеватська (методична розробка до курсу „Інструментознавство”): – Львів: ВДМІ ім. М.В.Лисенка, 1997. – 43 с.
14. Хащеватська С. Українські народні духові інструменти / С.Хащеватська (методична розробка до курсу „Інструментознавство”): – Львів: ВДМІ ім. М.В.Лисенка, 1997. – 43 с.

9.1. Рекомендована базова література

1. Бабаджанян А. Ноктюрн.
2. Гріг Е. Сюїта „Пер Гюнт”
3. Глієр Р. Урочиста увертюра.
4. Глюк К. Увертюра до опери „Альцеста”.
5. Кос-Анатольський А. Увертюра до опери „Заграва”.
6. Концерти для баяна з оркестром: Б.Кравченка, П.Лондонова, М.Різоля, А.Репнікова, М.Чайкіна.
7. Левицький І. Українська рапсодія.
8. Лисенко М. Вокальні твори на тексти різних авторів. Солоспіви в супроводі фортепіано. – Т. XI.- Мистецтво, - К., 1952.
9. М’ясков К. Концертні п’єси у формі танців для баяна.
10. Піаццола Л. Лібретанго
11. Семенов В. Болгарська сюїта.
12. Українські класичні романси. Музична Україна, К., 1983.